

Dr. Gregor Krek (1840 – 1905)

Gregor Krek se je rodil v Četeni Ravni pri Nack. Oče Jernej Krek in mati Marija Debeljak sta bila gostača na materinem domu Marjana je spomladi leta 1843 rodila še sina Jožeta in že jeseni istega leta umrla. Oče je Jernej je zgradil novo hišo v Plazu in se spet oženil. Druga žena Elizabeta je rodila šest otrok. Bila je huda mačeha.

Namenjen mu je bil duhovniški poklic.

Gregor je študiral gimnazijo v Ljubljani in klasične jezike na univerzi v Gradcu. Jože pa je postal farovski hlapec v Javorjah, kjer mu je župnik pomagal, da se je izučil za organista. Kasneje se je priženil k Varbanač na največji grunt v Javorjah.

Gregor se je že kot dijak navduševal za slovenske pesnike, zlasti za Prešerna in po njegovem vzoru tudi sam pisal pesmi. Objavil je dve pesniški zbirki: Poezije 1862 in Na sveti večer opolnoči 1863, a je potem zaradi ostre Levstikove kritike poezijo opustil. Posvetil se je znanstvenemu delu na področju slavistike na graški univerzi. Ko se je tu leta 1867 habitiral kot prvi profesor slovanske filologije, je s posebno vneto raziskoval slovansko ljudsko slovstvo in zbral veliko knjižico s tega področja.

Že v dijaških letih je zbral ljudska izročila v domačem kraju in s članki v Novicah za to delo navduševal še druge dijake. Zgled jim je dal z objavo povedke Divji mož in pesmi Rožmanova Alenčica. Kot strokovnjaka ga je leta 1870 Slovenska matica zaprosila za urejanje zbirke slovenskih ljudskih pesmi, a zaradi nesporazumov je to delo šele leta 1895 zastavil dr. Karel Štekelj.

Krek je zaslovel kot učenjak z objavo svojega dela *Einleitung in die slavische Literaturgeschichte* (Uvod v slovansko literarno zgodovino), ki je prvič izšla leta 1874. Delo je potem še dopolnjeval in v drugi izdaji 1887 ima skoraj 900 strani. Ustanovil je tudi Slovanski inštitut na graški univerzi 1892, ki deluje še sedaj. Bil je imenovan za dvornega svetnika in se upokojil leta 1902. Umrli je 2. avgusta 1905 in bil pokopan v Ljubljani

Njegov sin Gojmir je bil kot pravni strokovnjak med ustanovitelji univerze v Ljubljani 1919 znan pa je tudi kot skladatelj in urednik revije *Novi akordi*.